

nem našim glasili. Niti Pilat ni prišel tako po ceni v »srečo« kot takšen — t. v last mojih »listov«, dobrih ali slabih. To pa le mimogrede.

Zato dalje. Bilo je tudi nekaj političnih prememb in važna deželna učiteljska konferenca, katere je skoraj tako poredkoma kot v starih časih »sveto leto«. Dandanes pa niti s »svetim letom« niso več tako skopi kot z deželno konferencijo. Nekaj bi še rekel o nemškem jeziku, katerega pouk ste tam pretresali, a oprostite, gospod urednik, da sem že sploh do tu tako dolg, dasi odločen nasprotnik »otrobovecem«. Nisem pa povedal vseh vzrokov svojemu molku.

Še v meseci sv. Jerneja sem čital nekega dne v »Sl. N.« dopis »Od Nekod«. Tudi ta je bil vzrok, da sem zopet za nekaj časa porinil pero v stran in si podaljšal — počitnice. Take stvari pač ni možno kar tako prezreti ali požreti. Treba je barem nekoliko premisleka. Ker ste pa Vi, gospod urednik, povedali v repliki »pro domo« skoro vse moje misli o ti stvari, dodam jaz samo še to:

Sicer pesimist, vendar mislim, da je središče naše zjedinjene ali nezjedinjene Slovenije bela Ljubljana. Prvi sad zjedinja je izvestno naša »Zveza«, naš ponos. Jasno kot beli dan je potem, da mora biti tudi središče »Zvezi« Ljubljana, kar danes ni. Glasilo »Zveze« bi torej moralo izhajati tam, kjer bi morala »Zveza« imeti svoje središče; glasilo njeno bi pa moral biti oni učiteljski list, ki izhaja v Ljubljani. Bodi že glasilo »Slovenskega učiteljskega društva« tako ali tako, resnica je, da »Tovariš« izhaja že 31. leto, preživel je že mnogo hudega in v najhujših časih držal je krepko in vstrajno slovensko zastavo. Njegov duševni oče in ustanovitelj g. A. Praprotnik je odlični slovenski šolnik, v katerega naj bi se ugledali v šolskem in narodnem oziru učitelji slovenski.

Resnica je tudi, da je list mnogo boljši, odkar je spremenil »glavo« in urednika. — Nočem se Vam laskati, in tudi ni potrebno. Dobro delo se samo hlavi. Rečem pa, da list ne neha, tudi če se še celo desetletje pasejo prej imenovane nenaravne razmere. (A premenile se bodo.) »Tovariš« ne neha — da govorim s prof. Stritarjem — tudi če ga imava sama pisati in sama brati. Punctum.

Sicer sem pa tudi že povedal svoje in mnogih tovarišev misli o tem, da se take stvari obešajo na veliki zvon v političen list. Vsled tega, da kdo sploh kaj piše, ne bode še imel slovstvenih zaslug; ako se pa stvari odločno učiteljskih zadev postavljajo v javnost, imenovali bi tako početje naravnost herostratstvo. O učiteljskem ugledu se sicer mnogo govori in piše — a stori pa bore malo. To pač ni solčna stran našega življenja, in to stran motreč človek mora biti — če tudi nehoté — pesimist. — Gospoda! Pokazal bi lahko nek drugi stan, ki je našemu najbližji, a mi smo gledé varovanja svoje avtoritete daleč od njega. Lahko je priporočati več takta v kaki zadevi — mimogredé naj tudi omenim, da se o taktu lahko veliko govori, a malo pove — lahko je tudi zabavljati temu ali onemu listu. Tudi mi bi lahko marsikaj rekli, a pustimo to.

Če se lista ne moreta zjediniti — Bog daj, da bi se — za to pač ni treba, da se cepimo učitelji. »V tem taboru je zjedinjena Slovenija«, pisal je poročevalec o zborovanju »Zveze« v Trstu. Ni treba torej zaradi malih nebitvenih razlik rušiti dične zgradbe.

Toliko brez vseh zlih namenov, le naši sveti stvari in korist želel je povedati

Vaš

pesimist.

Naši dopisi.

Iz državnega zbora. (Dalje.) Baš to pojevanje družbinskega življenja pa je glavni vzrok množične se vzdijanosti — poudarjam izrecno — nekega dela naše mladine.

Ali čim manj je mladini obitelj, tem več bodi ji šola.

Seveda, ne smemo si prikrivati, da ljudska šola ne more družbinskih razmer zboljšati sama. Povoljnih uspehov bodeimo le dosegli, če cerkev, šola in dom skupno delujejo pri vzgoji mladine. (Zelo res! na desni.) Državi pa je tudi dolžnost odstraniti vse, kar ovira složno skupno delovanje teh činiteljev, ali pa mu je vsaj na poti. (Bravo! na desni.) Z velikim veseljem pozdravljam torej besede, ki jih je govoril g. poročevalec grof Pininski o gojitvi pravno-verskega duha pri vzgoji in o tem, da bi se po pravici ustrezalo željam katoliške cerkve, kakor tudi zvišene besede Nj. ekselence gospoda naučnega ministra o pomenu šolske molitve. (Bravo, bravo! na desni.)

Kar se pa tiče šole same, bi poudarjal, da so nekateri učni predmeti posebno sposobni vzgojevalno vplivati, in sicer vera, pouk o materinščini in zgodovinski pouk z domovinoslovjem.

Sicer je umevno, da se tukaj ne morem spuščati v pedagoške razprave, vendar pa bi rad nekaj malega opomnil.

Bogaboječnost, zaupanje v Boga, spoštljivost, ponižnost, ljubezen, okrepijo gotovo pravno razsodnost in čistijo mišljenje.

Pouk o materinščini zavzema odlično mesto v vzgojevalnem pouku. Središče tega pouka je berilo. To šele seznaní otroka z jezikom njegovega naroda, mu podaja misli, jezik mu vzbuja razne čute, sočutje se drami, sklepi se delajo, načela se vstvarjajo, volja se spravlja na dobro.

Glavni delež vzgojevalnega pouka gre tudi zgodovinskemu pouku z domovinoslovjem, s katerim se

naj posebno goji ljubezen do cesarja in domovine. (*Priznanje na desni.*)

Ljubezen do domovine se opira najprej na ljubezen domačije in pouk o domačem kraju se mora torej z vso odločnostjo gojiti. Otrok naj se uči svojo domačo zemljo v vsi njeni krasoti in njenem bogastvu spoznavati in ljubiti.

Govorec o tem predmetu si ne morem kaj, da bi ne navedel nekega bolj splošnega ukaza, ki se je v preteklem letu očitno vsled posebnega slučaja izdal gledé na gojitev zgodovinskega pouka na ljudskih šolah načelnikom okrajnih šolskih oblastev.

Priznavam, da se popolnoma strinjam z vsebino tega ukaza, a ob enem pa moram tudi reči, da sem se jako zavzel, da je ta ukaz, kojega uvod pač nikakor ni mogel meriti na ljudske šole po Spodnjem Štajerskem, dal predsednik več okrajnih šolskih svetov po Spodnje Štajerskem šolskim vodstvom v taki obliki, da se je moralo in se je tudi v istini napačno sklepalo. (*Poslanec Klun: Čujte!*)

Prosil bi dovoljenja, da smem v pojasnilo prečítati uvod ukaza in nekatere stavke iz uvodnega članka, ki se je spisal vsled tega ukaza. (*Podporočevalec dr. Beer: Od koga je ukaz? Od vlade?*) Da, od ministerstva. Uvod slove (*čita*):

»Es wurde die Wahrnehmung gemacht, dass viele aus Volksschulen mit nichtdeutscher Unterrichtssprache zur Aufnahme in die k. u. k. Militärschulen kommenden Knaben eine erstaunliche Unwissenheit über die wichtigsten Momente der Geschichte der österreichisch-ungarischen Monarchie und des allerdurchlauchtigsten Herrscherhauses an den Tag legen.«
(Dalje prih.)

Od Kolpe. (Dalje.) V zgodovinskem pouku ozirati se je posebno na avstrijsko zgodovino in na zgodovino naše presvetle vladarske hiše. Kar zadene učno stvarino, je v preteklem šolskem letu marsikateri učitelj v kakem predmetu nekoliko zaostal. Res je, da je bila kriva temu nenavadno huda zima in epidemične bolezni, vendar je opomniti, da se mora učna stvarina razdeliti na celo leto, in kadar kaka neprilika ali nezgoda ovira dosego učnega smotra, naj učitelj po svoji previdnosti izbere najvažnejše in najpotrebnejše točke v zaostalem predmetu.

Ženska ročna dela naj se vpeljejo, kjerkoli je mogoče; o dotičnem ukazu govoriti hoče g. predsednik pozneje. K dobremu uspehu pa mnogo pomaga dobra disciplina v šoli. Največ se mora otrokom zlasti na kmetih le v šoli v glavo vbiti, ker doma nimajo časa, da bi se učili. Pri deci učitelj tedaj skrbi, da otroke med poukom vzdrži mirne in pazne. Kjer ni miru in paznosti, je trud podvojen in skoraj brezuspešen. Skrbeti je učitelju tudi za zdravje otrok; gleda naj na red in snago pri mladini in v šolskem poslopji. Pomladi naj učitelj s primernimi besedami otroke opomni na varstvo ptičev in na pokončevanje škodljivih mrčesov, kakor nam to velewa zakon od

17. dne rožnika 1870. l. Kmetijski pouk je jako potreben, in učitelj more s pomočjo šolskega vrta v tej stroki mnogo koristiti. Veselo znamenje je, da se nekateri učitelji zlasti s sadjarstvom hvalevredno pečajo. Dotičniki so dobili za vlansko leto precejšnje podpore, drugi pa jih smejo letos pričakovati. Kjer še ni tega pouka, naj se vpelje, saj imajo že vse šole vrte, izvzemši Štrekljevec.

Uradni spisi so bili večinoma v lepem redu. V tednik naj se učna stvarina vpišuje določneje in natančneje. Šolske knjižnice štejejo po nekodi še prav malo knjig. Voditelji naj skrbé, da bode število knjig vedno naraščalo. Vsaka šola naroči si »Vrtec« in knjige družbe sv. Mohorja. Slednjič g. nadzornik zahvali se one gospode, kateri so poslušali njegov vlanski nasvet, da naj se vpelje po šolah tudi cerkveno petje, da bodo pri šolskih mašah peli otroci. Prav ganljivo je poslušati petje nedolžnih otrok; s tem petjem si šola kolikor toliko tudi pridobi ljubezen in naklonjenost roditeljev. Gospod prvomesnik trdno upa, da se bode v bodočnosti po vseh šolah prav marljivo gojilo cerkveno petje in da bodo pri šolskih mašah pepevali izključno le šolarji.

Zdaj prebere g. nadzornik najvažnejše ukaze in naredbe c. kr. šolskih oblastev. Pri vseh ukazih poda g. nadzornik natančna pojasnila. — Po tej točki dnevnega reda zapusti zborovanje predsednik c. kr. okrajnega šolskega sveta, blagorodni gospod dr. Frančišek Hinterlechner, kateri nas je počastil s svojo navzočnostjo. Gospod prvomesnik mu nazdravi s trikratnim »živio«.

Četrto točko dnevnega reda: »Razdelitev učne stvarine iz realij za posamezne kategorije ljudskih šol« je izdelal stalni odbor na podlagi pismenih izdelkov, katere so bili za vlansko konferencijo naredili nekateri gospodje učitelji. Gospod Šest referat glasno prebere. Pri vsakem razredu, resp. oddelku je pridejal g. nadzornik potrebna pojasnila. Skupščina vsprejme soglasno to razdelitev in gospod nadzornik dostavi, da jo bode poslal v prepis vsem šolam, ako jo bode odobril vis. deželni šolski svet.

(Konec prih.)

Iz litijskega okraja. (Konec.) Takoj po obedu otvori g. Ravnikar, kot predsednik, zborovanje učiteljskega društva za litijski okraj. Naznani, da bode zaradi kratkega časa (imeli smo namreč ves popoldan skušnje za koncert) izostalo poročilo o tretji glavni skupščini »Zveze slovenskih učiteljskih društev« v Trstu, ker je to poročilo itak že vsak bral po šolskih listih. Pač pa prosi, da naj blagovoli tajnik g. Adlešič poročati o delovanji društva, kar omenjeni gospod tudi stori. Delovanje je seveda še skromno — vsak začetek je težak — vendar je pa društvo v prvem letu dvakrat zborovalo in sicer 19. listopada l. l. v Litiji in 14. vel. travna t. l. v Zatičini. Podrobnosti o teh zborovanjih so bile že naznanene po šolskih listih, zato jih jaz tu navajal ne bodem. Društveno

stanje je seveda tudi še slabo — pa ne obupati, saj vemo, da »zrno do zrna pogača, kamen do kamna pada«. O društvenem stanju poročala je izvrstno v gladki, lepi slovenski besedi gdč. Podkrajšek. Dal se jej je tudi »absolutorium« brez pregledovanja računov. Omenila je, da ima društvo 36 pravih in 1 podpornega uda; to je g. nadzornik Bezljaj. Od teh jih je plačalo udnino 26. Po sklepu tega poročila predlaga g. Likar, da naj se z vsklikom voli prejšnji odbor, kar tudi obvelja, samo namesto gdč. Podkrajšek voli se za blagajničarico gdč. Demšar. Na to zaključí g. predsednik zborovanje, spominjajoč se našega presvetlega vladarja, kateri je največji zaščitnik šole in učiteljev in kateri nam je dal pravice, da se smemo družiti v društvih. Trikratna slava in živio zadonela je po sobani, učiteljstvo pa je naudušeno zapelo cesarsko pesem. Takoj na to smo se podali nazaj v šolo, kjer smo poskušali pesmi, katere smo zvečer pri koncertu peli. Za učiteljstvo je bil to težaven, utrudljiv dan, pa vsak je rad in z veseljem se trudil, saj je šlo za čast in povzdigo našega stanu.

Še pred osmo uro so se jeli polniti prostori gostilne »na Pošti«, kjer je bil ta dan napovedan koncert učiteljskega društva. Od blizo in daleč prihajali so šolski prijatelji in prijatelji učiteljev, da so bili kmalu vsa soba in stranski prostori napolnjeni. Pa še več občinstva bi se udeležilo našega koncerta, da ni ravno ob času, ko so se nekateri odpravljali hudo deževalo.

Točno ob 8. uri stopi g. predsednik društva na oder ter v izvrstnem govoru pozdravi vse navzočne, takoj na to pa nastopi moški zbor ter zapoje Nedvedov »Popotnik« s samospévom (g. Bartl) in čveterospévom (Bartel, Ravnikar, Likar, Čampa). Ta pesem sicer ni šla tako, kakor ki imela iti, pa pomisliti je treba, da smo imeli samo jedno skušnjo in da smo bili utrjeni od dolgih zborovanj. Druga točka koncerta je bila Volaričeva pesem »Pri zibelci« za mešan zbor. Pela se je dobro, kar je tudi občinstvo s ploskanjem naznanjalo. Morala se je ponavljati. Tudi Gerbičev čveterospév »Pod lipico«, katerega so peli Bartel, Ravnikar, Likar in Čampa, odobravalo je občinstvo z burnim ploskanjem. Ravno tako je tudi občinstvu jako ugajala pesem našega pevovodje g. Bartelja »Nazaj v planinski raj« za bariton-samospévom (Likar) in čveterospévom (kakor zgoraj). Skladatelj moral se je pokazati občinstvu, katero ga je naudušeno pozdravljalo. Ena najlepših točk pa je bil samospév Fr. S. Vilharja: »Nezakonska mati« za sopran, katerega je pela s krasnim, v srce segajočim svojim glasom gdč. Dolinar. Kakor očarani in okameneli bili so poslušalci in šele ko je odzvonel zadnji glas iz ust ljubke pevke, vzdramili so se ter niso mirovali pred, dok da jih je razveselila še z jedno pesmijo in sicer s pesmijo »Sreec« od ravno istega skladatelja; in tudi to je morala ponoviti. Na glasoviru jo je spremljal g. Bartel. Za tem je prišla na vrsto Gerbičeva pesem

»Klic pomladni« za mešan zbor, katera se je morala na željo občinstva ponavljati, ravno tako tudi Eisenhutova »Ustaj rode«. Lepa točka bil je tudi »Venec slovenskih pesmi za gosli« (I. gg. Čampa in Šile, II. gg. Rojina in Likar), cello (g. Slanc) in čveteroročno igranje na glasovir (gdč. Kronabethvogel in g. Plhak). Predno se je ta točka pričela, stopi na oder g. Ravnikar ter v imeni učiteljskega društva pričujočega g. skladatelja oziroma sestavljevalca okrajnega komisarja g. Parmo naprosi, da naj blagovoli on vodstvo te točke prevzeti, čemur je občinstvo prav živahno pritrdjevalo. Slednjic se omenjeni gospod uda občni želji in ko stopi na oder, ni bilo pozdravljajočega ploskanja ni konca ni kraja. Da se je izvajala ta točka pod tako izvrstnim vodstvom izvrstno, mi ni treba poudarjati; morala se je ponavljati. Na vrsti je bila še zadnja točka: Volaričeva pesem »Lahko noč«. Tudi ta se je pela prav dobro, kar je občinstvo zopet naznanjalo z burnim ploskanjem. Končan je bil tedaj koncert in pokazali smo, da nismo sicer umetniki, kateri se bavijo samo s petjem in godbo, pač pa, da smo storili kolikor se je dalo pri naših okoliščinah steriti. Sklenili smo pa tudi, da se hočemo še pokazati v javnosti in si pridobiti lepših uspehov, kakor so bili ti. K temu pomagaj Bog! Po koncertu pel je kvartet: Bartel, Horvat, Likar, Šile še mnogo pesmi občinstvu v veselje, dokler ni prišel čas odhoda. Bil je lep večer, večer, kateri se lesketa v spominu kot svitla zvezda sicer mračnega našega življenja. V naših srcih pa se je vzbudilo upanje, da bodedmo imeli še več takih lepih in lepših večerov.

Janko Likar.

Iz kranjskega okraja. (Konec.) Vzgoja mladine ima pravo podstavo in se otroci v verskem in državljansem oziru dobro vzgajajo. Vedenje otrok zunaj šole je večinoma spodobno, le v par krajih imajo navado prosjacti. Ker otroci take krajejarje skoraj vselej zapravijo, zato naj se strogo zoper to deluje. Tudi zoper žganjepitje naj se učitelj bojuje, ker ravno v našem lepem okraji se prebivalstvo manjša, in sicer vsled žganja, kakor dokazujejo zdravniki in ogromne številke žganjarskega davka. Žal, da dobimo, ako vprašamo otroka, kdo mu je žganje dal, odgovor: Oče. Učitelj naj skuša pridobiti zaupanje otrok, kar mu bode dalo moč, tudi v dobi, ko šoli odrastejo, zoper to zlo se vojskovaťi.

Iz vedenja učiteljskega osebja se razvidi, da ve ceniti svoj stan in da gleda na svoj ugled, med seboj pa naj živi složno. Naš stan je vzvišen in važen, zato naj vsakdo misli na ves stan, ako mu ni kaj prav in preneha naj nesloga, ki se še sem in tje kaže. — Disciplina šolska je pri nekaterih učnih močeh prav vzgledna; važno je pa, kako se doseže. Le disciplina, ki se pridobi s ljubeznijo, je kaj vredna, s strahom pridobljena ne velja nič. — Pouk je v obče povoljen in mnogo boljši od vlni, k čemur pa je veliko pripomoglo dobro zdravstveno stanje učiteljev in otrok. Največji napredek je v pisanji, kjer so se

dosegle jednotne oblike, in v pisemnih izdelkih. Jezik mora biti vsikdar pravilen. Pouk je večinoma jednoten, a brez izjem tudi ni.

Pri posameznih predmetih opomni g. nadzornik najprej, da se nazorni nauk na nekaterih šolah jako dobro goji. Ta nauk je važen, ker se uče otroci misliti in opazovati, kar mu je glavni namen. — Branje se pri začetnikih povsod uči pravilno, razven jednega slučaja. Bere se večinoma glasno in dobro. Tudi memoriranje se pridno goji, a pazi naj se, da se recitira z občutkom. V slovnici na jednorazrednicah ni mogoče mnogo doseči, posebno če so prenapolnene, a vse je dobro, kolikor se pridobi. Na štiri-razrednicah naj se bolj goji analiziranje. Stavkove dele in govorne razpole morajo prav dobro ločiti, posebno oni, ki gredo v srednje šole. Pisemni izdelki so dobri in se kaže velik napredek. Pogreške naj učitelj le podčrtava, učenci pa potem sami popravijo. S pisanjem in pravopisne zvezke na jedno črto naj se pozno prične, ker prezgodnje pokvari pisavo otrokovo. Tablice naj se, ako ne prej, vsaj v drugem oddelku popolnoma odpravijo. V nemškem jeziku so na nekaterih šolah prav dobri uspehi. V višjih oddelkih se mora z otroci tudi nemški govoriti. Pri računstvu so se dosegli dobri in prav dobri uspehi. Povsod naj se rabijo isti izrazi, kot so v knjigi. Pri realijah bi bilo želeli, da si vsak učitelj napravi podrobni učni načrt. Prirodoznanstvo goji se dobro, v zemljepisju in zgodovini pa je našel g. nadzornik dobre vsebe povsod, tudi na jednorazrednicah. G. nadzornik poda nam nekak navod, kaj in koliko naj bi se pridejalo v zgodovini, ker naše učne knjige temu ne zadostujejo. Tako navodilo je izdal mestni šolski svet do učiteljstva mesta ljubljanskega. (Primeri »Učit. Tovariš« I. 1890. stran 311). Zemljevida okraja še nimamo. Dobro bi bilo, ko bi naši odposlanci pri deželni konferenciji predlagali, da ga višje oblasti prirede. V lepopisju je velik napredek, le pišava je sem in tje pretanka. Tudi riše se dobro, in posebno lepi uspehi so se na štiri-razrednicah v prostem risanju dosegli. Istotako napredujejo ročna dela; vendar bi se morala na več šolah gojiti.

K sklepu svojega poročila pravi g. nadzornik, da je vse govoril le v prid učiteljstva in šole ter naj se tudi blagovoli kot tako sprejeti.

Na vrsto pridejo referati. Prvi poročila g. Papa »o učnem načrtu za drugi deželni jezik na štiri-razrednicah«. Po kratki debati se poročilo vzame na znanje.

G. Rozman poročila v imeni dotičnega odseka »o določitvi učne tvarine za realije na jednorazrednicah«. Referat se odobri.

Med zadnjim branjem vstopi c. kr. okrajni glavar g. dr. M. G. Stettenhofer z c. kr. okrajnim zdravnikom g. dr. Edv. Šavnikom. G. predsednik ju prav srčno pozdravi, na kojem pozdravu se g. okrajni

glavar zahvali s za učiteljstvo prav lepimi, veselimi besedami.

Potem predava g. dr. Šavnik »o šolski higijeni«. Njegovo temeljito predavanje sprejme se z živahnim odobravanjem. Ker je pa g. doktor obljubil svoj spis v »Učit. Tovariš« razglasiti, ne bodem govoril o njegovi vsebini.

Ura bila je poludne in g. okrajni glavar se prijazno poslovil od nas. Tudi g. dekan in duhovni gospodje odidejo. G. doktor pa nam še razjasni ukaz o spričevalih o stavljenih kozah, koja morajo vodstva pri vstopu otrok v šolo zahtevati.

»Poročila o učilih v zmislu zadnje okrajne konferencije,« o kojih bi imel poročati g. Rozman za jedno-, g. Jelenc za dvo-, gspđ. Wohinz za tro- in g. Kmet za štiri-razrednice, se ne bero, temuč se en bloc sprejmó.

Učne knjige obdržimo stare, le štiri-razrednice dobe za 4. razred drugo berilo, ker je sedanje pretežko.

Od predsednika knjižničnega odbora smo zvedeli, da je knjižnici od zadnje konferencije priraslo 58 zvezkov, med temi 25 muzikalij in 1 atlant. G. Kramar je daroval Schillerjeva dela, na kojem daru se mu skupščina toplo zahvali. Knjižnica je imela dohodkov 147/54 gl., troškov pa 140/13 gl. torej ostane v blagajnici 7/13 gl. Na novo se naroči na pedagogični časnik »Volksschule« in nakupiti so se sklenila Kneippova dela. Na željo knjižničnega odbora se bode nanzneval od sedaj prirastek knjig v »Učit. Tovariš«. Odbor ostane dosedanji. — Pri volitvi v stalni odbor sta bila po listkih voljena prvič g. Kragl, koji je izmed 43 glasov dobil 32, in g. Papa z 22 glasovi. Pri ožji volitvi med gg. Jelencem, Režekom in g. Vavkom voljena sta bila poslednja dva. — Še bolj živahna pa je bila volitev treh odposlancev k deželni konferenciji radi premnogih kandidatov, tako da je pri prvi volitvi le g. Kragl z 32 glasovi srečno skozi zlezel; med gg. Jelencem, Levičnikom in Vavkom bilo je treba ožje volitve. Voljena sta bila g. Vavken z 39 in g. Levičnik s 24 glasovi, g. Jelenc je s 23 glasovi propal. Vsi trije izvoljeni se spodobno za hvalijo na skazanem zaupanju.

Ker ni bilo nobenega samostalnega predloga, sklenu g. predsednik zborovanje s trikratnim »živijo« presvetlemu vladarju Frančišku Josipu I.

G. Papa se v imeni skupščinarjev zahvali g. predsedniku na spretni in nepristranski volitvi zborovanja.

Skupno smo obedovali v gostilni g. P. Mayr-ja ml., kateri je nam na čast svoj vrt s cesarjevo podobo in premnogimi zastavami ukusno ozadil. Da nam je z dobro jedjo in s svojo občie znano izvrstno kapljico postregel, mi pač ne bi bilo treba pravit, ali zakaj bi ne pohvalili, kar je hvale vrednega, saj je »jesti in piti pol življenja«. Po obedu nas je počastil tudi c. kr. notar g. V. Globočnik, ud c. kr. okrajnega šolskega sveta. Tudi gg. katehetje so se v našo sredino povrnili. Mej napitnicami nam je najbolj ugajala g.

notarjeva, ki je govoril o važnosti učiteljstva in vzvišenem poklicu učiteljevem za domovino in državo. Najboljšega uspeha pa je želeli nاپitnici g. nadzornika, v koji nam je prav toplo priporočal slogo.

Naše slavčke je pa menda vzela huda, mrzla zima, ali pa nam je hudobni Italijan vse polovil in v svoj nenasični želodec pomašil, da nismo nobenega slišali.

Tembolj pa nas je razveselil godbeni kvartet Cvirn-Jezeršek-Kmet-Maly. Kar presenečeni smo poslušali njihovo izvrstno igranje. Gotovo bi lahko v vsakem društvu nastopili, in častno bi rešili svojo zadačo. Na svidenje prihodnje leto! — Brzobjavno nas je pozdravilo učiteljstvo stolnega mesta Ljubljane in g. Rant, ki je na Dunaji v tečajih za deška ročna dela. —

yz.

Društveni vestnik.

Vdovsko društvo. Dne 4. kimovca se je vršil občni zbor učiteljskega vdovskega društva v Ljubljani, v hiši dr. Ahačiča na Starem trgu št. 13.

Po sv. maši, katero je služil ob 8. uri v cerkvi sv. Jakoba č. g. prošt dr. Anton Jare, se je zbralo 38 udov tega društva k rednemu občnemu zboru.

Ob 10. uri otvoril predsednik zborovanje s prišrčnim pozdravom na došle ude, spominjajoč se ob enem s toplimi besedami pokojnega Fr. Govekarja, bivšega večletnega člana, odbornika in marljivega tajnika vdovskega učiteljskega društva. Omenja tudi v kratkih potezah njegove velike zasluge za razvoj društva ter pozove končno navzočne, da v znak spoštovanja in žalosti vstanejo.

Dalje poudarja, da je bilo društveno stanje v minolem letu jako ugodno, da se ima zabeležiti zopet precejšen napredek glede števila udov in glede premoženja, koje slednje se je pomnožilo za 1284 gld. Vlani se je sklenila sicer premebna društvenih pravil, a ista se niso odobrila iz že po tajniku naznanjenih vzrokov, kar je menda večini društvenikov itak po volji in ostalo bode vsaj za sedaj vse pri starem.

Tajnik Matej Močnik čita svoje obširno poročilo, iz katerega se razvidi, da je bilo v minolem letu 5 odborovih sej, pri katerih se je razgovarjalo o različnih društvenih stvareh ter so se sprejemali ali nesprijemali novi udje. Ogtasilo se jih je 16, a sprejelo je 13, da broji vdovsko društvo sedaj 94 udov.

Koncem svojega poročila še priporoča vsem učiteljem, ki želé društvu pristopiti, da zdravniška spričala in druge priloge kolekujejo, da zadosté postavnim terjatvam. Poročilo se vzame brez ugovora na znanje.

Društveni blagajnik, tudi Matej Močnik, poroča o denarstvenem stanju vdovskega društva. Iz jako marljivo sestavljenega poročila se razvidi, da sta znašali vstopnina in letnina 1027 gld., obresti od obligacij 1924-7 gld., obresti od kapitalov 24 gld. in različna povračila 193-65 gld. Ako se semkaj prišteje še ostanek l. 1890. in sicer 351-43 gld., je bilo skupnih dohodkov 3530-78 gld.

Stroškov je bilo za vdove in sirote, različna posojila, ekvivalent itd. 3117-23 gld.

V hranilnico se je na novo vložilo 1230 gld., da znaša skupno društveno premoženje sedaj 50.299-08 gld.

Blagajnikovo natančno poročilo se vzame pohvalno na znanje. Dotične račune pa imajo pregledati društveni člani gg. Armič, Cepuder in Kokalj.

Blagajnik predlaga, da bi se odpustila letnina za l. 1892. vsem onim udom ustanovnikom, ki že 30 let redno in vestno izpolnjujejo društvene dolžnosti in podpira svoj predlog s tem, da ni letos posebnih prošenj za podpore, da je društvena blagajnica v jako dobrem stanju, da bodo društveniki - ustanovniki imeli vsaj nekoliko koristi od društva, zlasti oni, kateri nimajo družine in ne bodo zapustili niti vdov niti sirot. Ta predlog se vsestransko podpira in jednoglasno vsprejme.

Društvenik Trošt omenja še jedenkrat zasluge pokojnega društvenega tajnika Govekarja ter pravi, da mu bosta postavili občni Šiška in Ig, kjer je več let kot učitelj deloval, nagrobni spomenik. Spodobilo bi se vsekako, da bi se pridružilo v tej nameri tudi vdovsko društvo, čegar član je bil pokojni takoj od pričetka, s tem, da bi dovolilo kakí znesek kot prispevek za spomenik. Po njegovem mnenju bi zadoštvalo 30 gld. Po kratkem razgovarjanju se nasvet društvenika Trošta soglasno odobri. (Tukaj pa je omeniti, da je to le izvanreden slučaj, kajti vdovsko društvo ima namen v prvi vrsti podpirati onemogle ude, vdove in sirote, ne pa staviti spomenike pokojnim udom.)

Društvenik Adamič želi, da bi se dovolila kaka podpora učiteljevi siroti Henriku Jeromu, ki misli vstopiti v učiteljsko pripravnico.

Po nasvetu Kavčiča se mu dovoli 20 gld., toda le s pogojem, ako dostoji sprejemni izpit, sicer pa samo 10 gld. Sprejeto. Društvu želita pristopiti g. Gross Peter in g. Kalan Mihael. Gross Peter, nadučitelj v Zagorji, star 57 let, oče dveh otrok, bil je do l. 1865. že član tega društva, a je v imenovanem letu izstopil iz neznanega vzroka vplačavši že vsoto 24 gld. Po mnogem razgovarjanju članov gg. Burnika, Trošta, Vogelnika, Čerina in Lundra se sprejme kot nov ud v društvo na podlagi obstoječih pravil.

Isto obvelja za Mihaela Kalana, učitelja v Št. Mihaelu pri Rudolfovem.

Društvena člana Jerše in Vogelnik naglašata, da bi bodoči odbor zlasti pri vsprejemanji starejših učiteljev